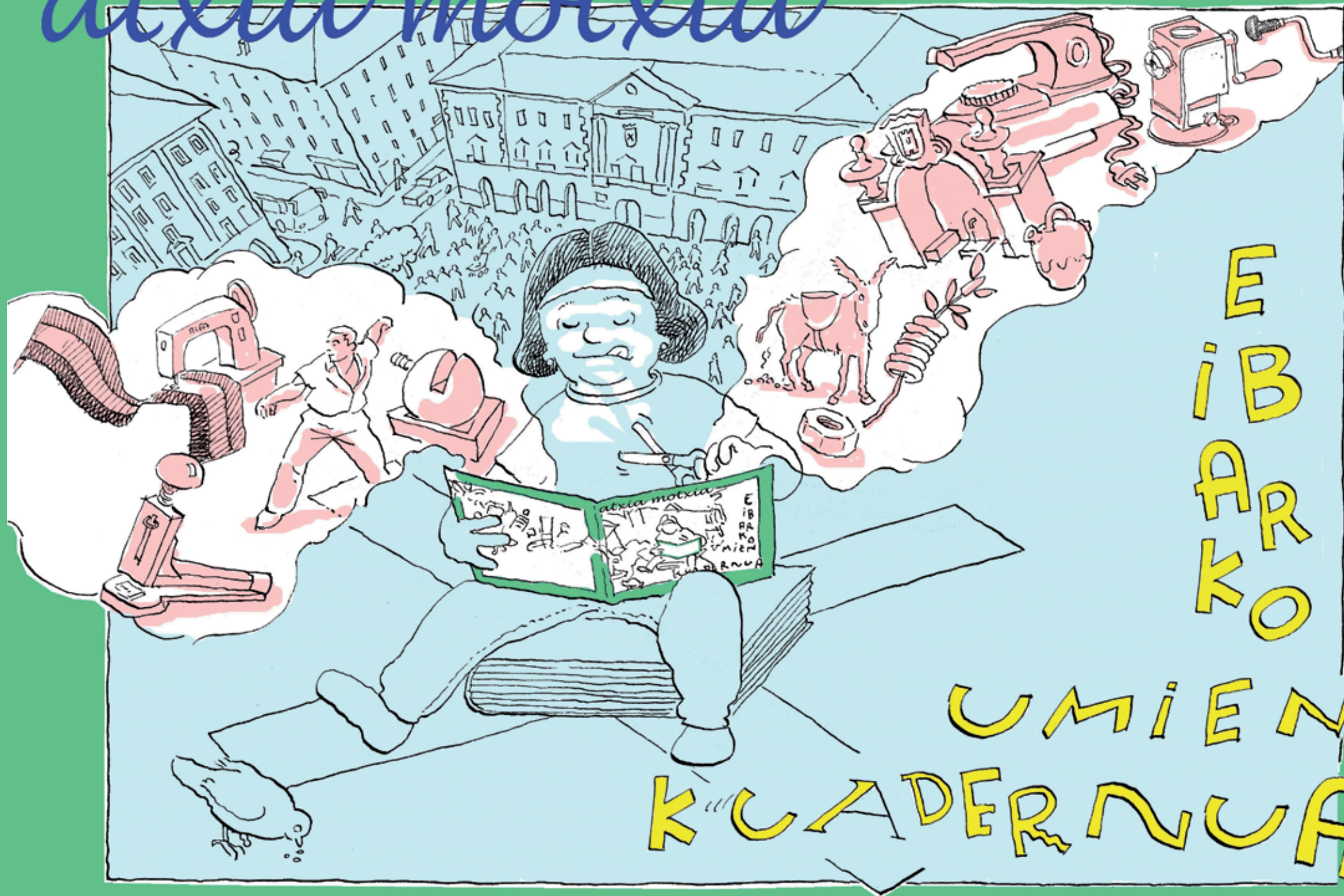

atxia motxia

E
iB
AR
KO

UMIEN
KUCADERNUA

Atxia Motxia. Eibarko umien kuadernua-Ego Ibarra batzordea, 41
Eibar, 2014

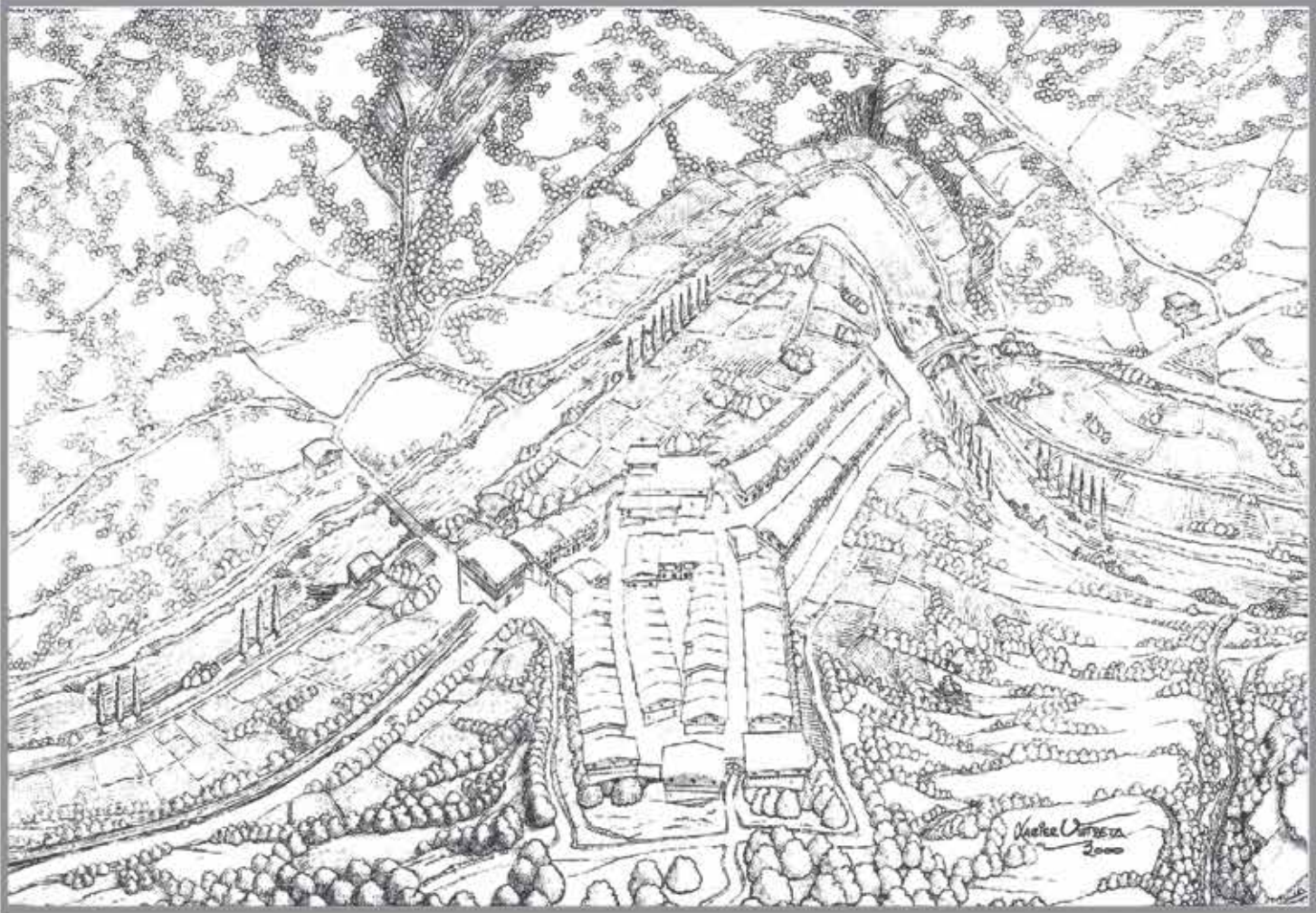
© Marrazkixak, Jose Antonio Azpilikueta
© Testuak, Badihardugu (Aintzane Agirrebeña, Asier Sarasua)
© Edizioarena, Eibarko udala

Marrazkixak: Jose Antonio Azpilikueta
Testuak: Aintzane Agirrebeña; Asier Sarasua
Editatzaillia: Ego Ibarra idazkaria

Eskerrak: Xabier Untzetabarrenetxeari, 3. orriko marrazkixaren egilliar
ISBN: 978-84-89696-53-2

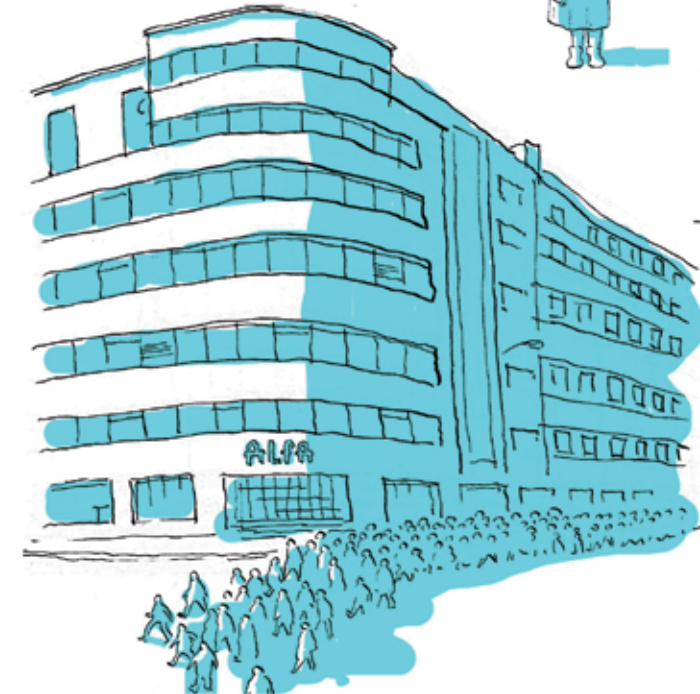
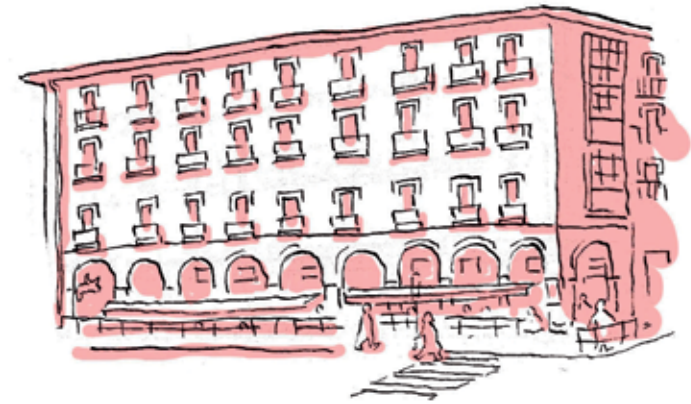

Eibar 1346xan sortu zan.
Holakotxia zan orduan:

2

Urriak pasau ahala, asko aldatu da gure herrixa. Hamen dakazuz sasoi bateko 4 eraikin: ALFA lantegixa, Salon Teatrua, Untzagako jauregixa eta Indianokua (Zumaran jauregixa). **Gaur egun zer ete dago eraikin horrek zeguazen lekuan? Galdetu, galdetu aittitta-amameri!**

GAUZA TXIKI-TXIKIXAK BE IKUSTEN DIRA HONEKIN!

TENISERAKO BE BALIO DAU, BAIÑA NIK FRONTOIAN ERABILTZEN NEBAN!

OINIZ BE BAI, BAIÑA GURPILLEN GAÑIAN BE ONDO MOLDATZEN NINTZANNI!

♪ BEGIRA NAGO BEGIRA, GOIKO KAMIÑO BARRIRA... AIDE! AIDE! ♪

EGIN IRIBARRE! KLİK!

ZENBAT BI HAR EGIN BI HAR DIRAN BASARRIXAN!

IA, UMETXUOK, IPINI PUNTIA ORRIXAN ERDI-ERDIXAN ETA EGIN BOROBIL HAUNDI-HAUNDI BAT!

MMM... GAURKUAN USAIN GOZUA ATARA DAU JATEKUA K!

NIK DARABITTENA EZ DA PERRETXIKUAK BATZEO! NI FRONTOIRA JUATEN NINTZAN HONEKIN

HARIXA HARTU ETA...

ZE POLITTA NEGARRA ENTZUTIA, AMAN TRIPATIK URTENDAKUAN

GUREGAITTIK ESATEN JAKO EIBARRI "ARMAGINEN HERRIXA!"

Felisa Ventura

Carmen Peña

Eugenia Iriondo
La Eibarresa

Felisa Loiola

Maria Magunazelaia

Maria Unzueta

Toribia Narbaiza

Sinfrosa Larrea

Victoria Ortuoste

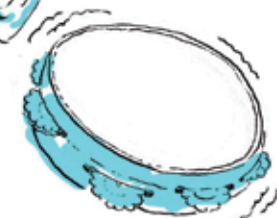
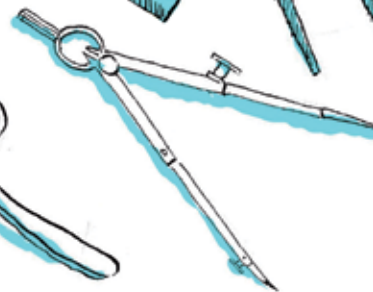
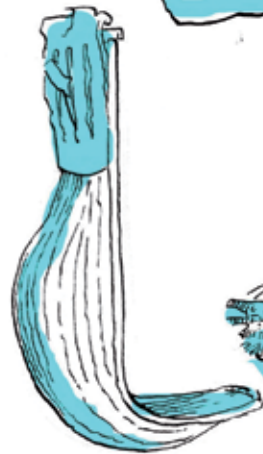
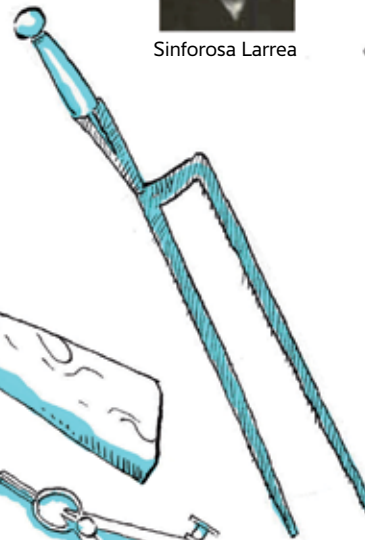
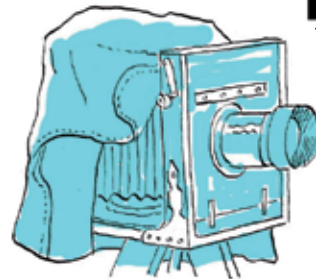
Geronima Gorospe

Francisca Atxa

Angelita Lizarralde

3

Hamen dakazuz Eibarko 12 emakume.

Pistak irakorritta, ia asmatzen dozun bakotxan lanbidia.

4

Arpegi-zopa honetan Eibarko artista ezagun batzuk dagoz ezkutautea.

Topauko dozuz?

Ignacio Zuloaga Zabeleta
(1870-1945)

Jacinto Olave Azpiluzi
(1877-1957)

Indalecio Olanoguren Arrillaga
(1887-1972)

Carlos Elgezua Lasuen
(1898-1987)

Paulino Larrañaga Longarte
(1918-2011)

Fernando Beorleaiu Beguiristain
(1928-2008)

Daniel Txopitea Guinta
(1950-1997)

5

Eibarko erdiguneko
kaliak dakuzuz
mapa honetan.

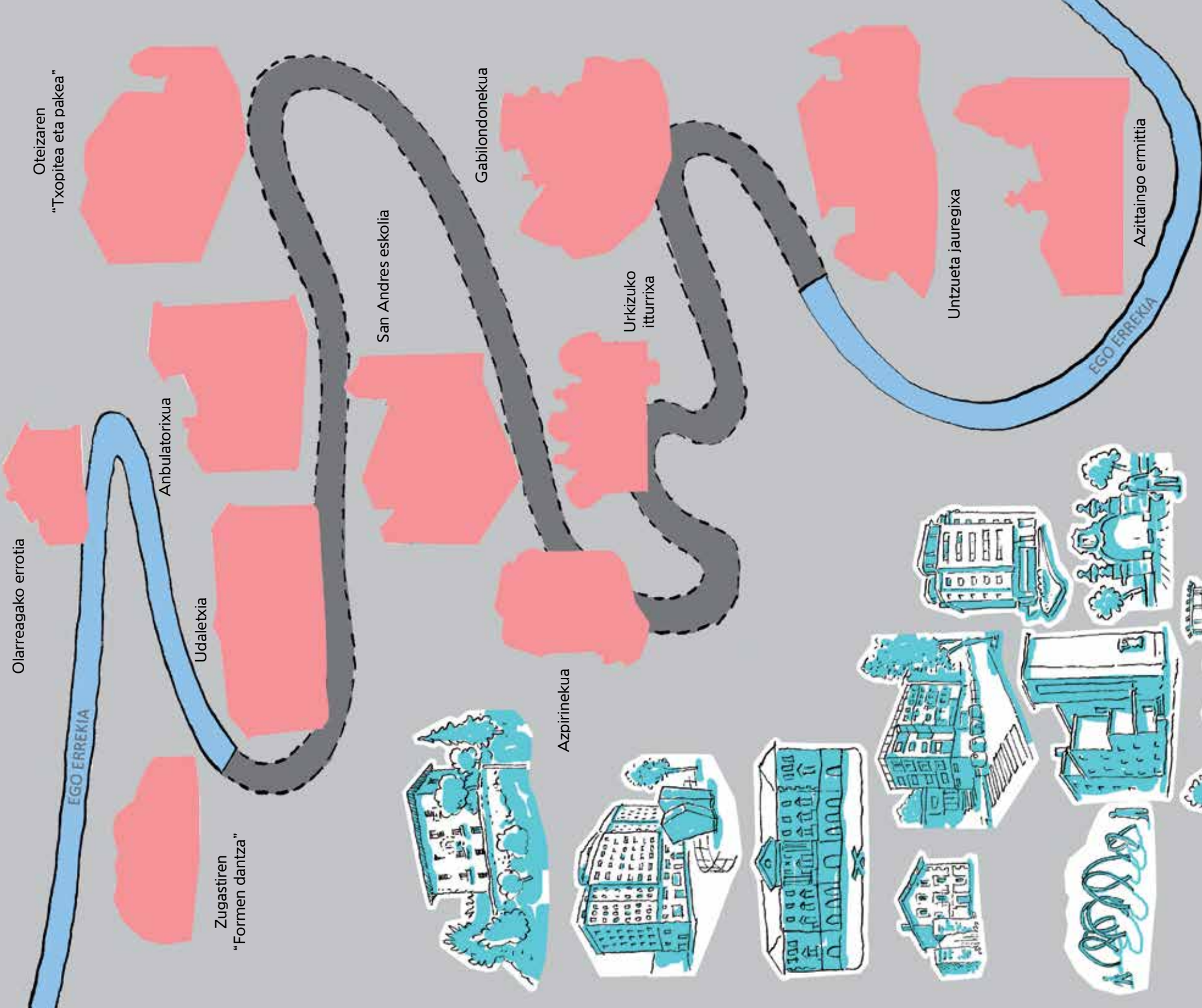
**la puzzlia osatzen
dozun!**

ZENBAT DIRAN, HAMAR DIRAN

Zenbat diran hamar diran
zenbat diran ikusi,
oillua kakarixetan dago
oillarra hari ikasten,
txakurtxua josten eta
arratoitxua labretan,
txindurrixa barriketan,
kakalardua ametsetan,
eperra nabotan,
idixa dantzan,
astua danbolin jotan,
honen erdi-erdixan zeguan
zorrixa barrez ittotzen.

Ego errekoa pasatzen da gure herritik, baiña sarrितan ez da ikusten nundik nora doian.

Honek eraiñok erreka inguruan dagoz.

Ipinizu bakotxa beran lekuan.

SANBLASAK

6 ARRAUTZARI
2 ZURINGO KENDU
GAIÑEKO
ZURIXANDAKO

URUNA, ANISA
ETA 200 GRAMO
MANTEKILLA
BOTATZEN JAKOZ

NAHASTAU
ONDO
10 KOILLARAKADA
AZUKREKIN

MASIARI
PIXKANAKA-PIXKANAKA
URUNA
GEHITZEN JAKO

OPILLERI
FORMIA
EMONDAKUAN...

... LABAN SARTU
200 GRADUAN
20-30 MINUTUAN

GAIÑEKO ZURIXA
EGITTEKO

TA
ONTZITXO
BATEN
SU MOTELIAN
DESEGIN
ARTE

BATIDU,
BIHAR DABEN
LODITTASUNA
LORTU ARTE

TA
SANBLASEN
GAIÑIAN
ZABALDU

E DEERRA!!!

OIN
ZUENTXANDIA!

10 KOILLARAKADA
MASIANDAKO

8 GAIÑEKO
ZURIXANDAKO

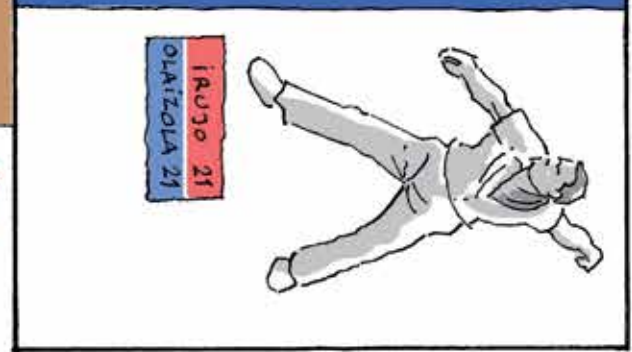
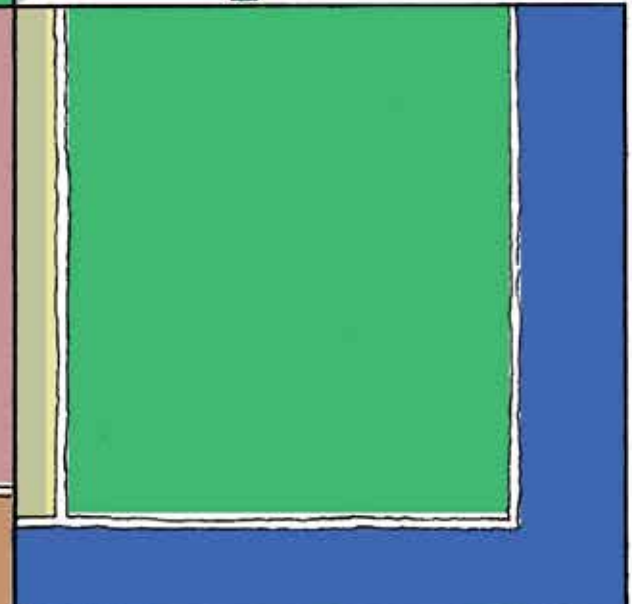
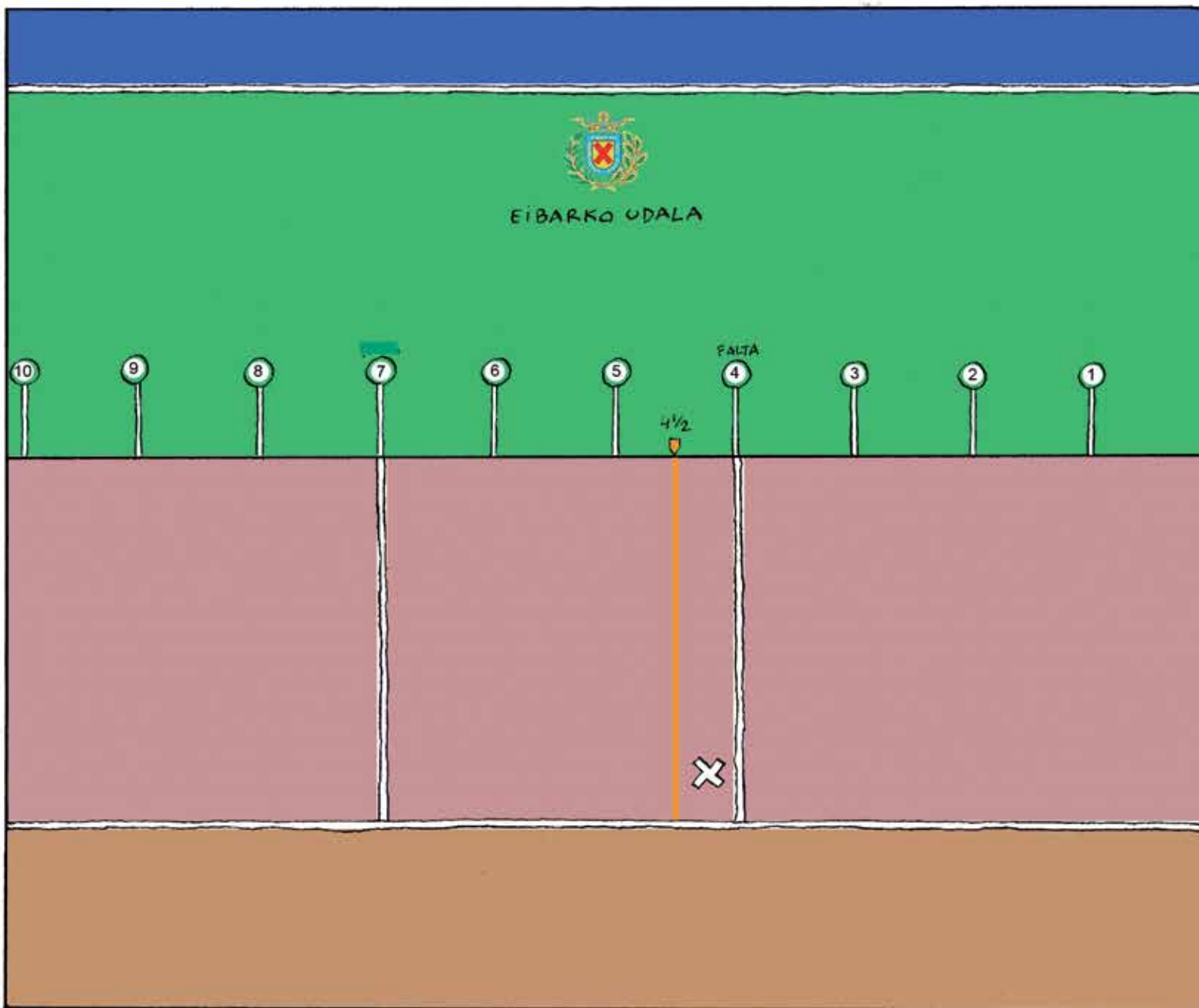
6 ARRAUTZA

200 GR. MANTEKILLA

ANIS ESENTZIA URUN
KILO BATENDAKO

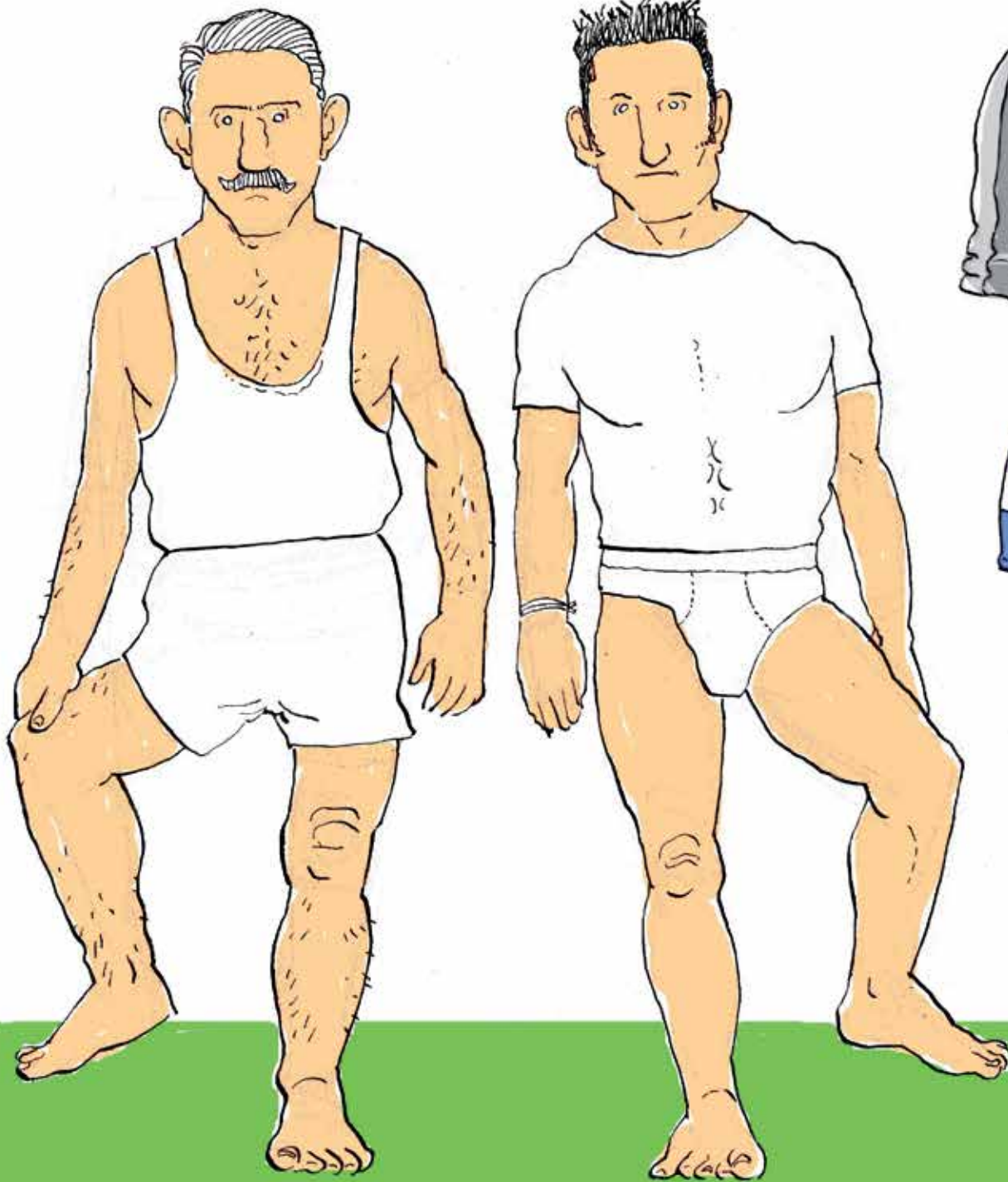
URUN
KILO BAT

9 GABON NESKA-MUTILOK! HEMEN DUZUE
 EIBARKO ASTELENA PILOTALEKUA ERAIKITZEKO
 AUKERA EZINHOBEA! IZAN UNTSA!

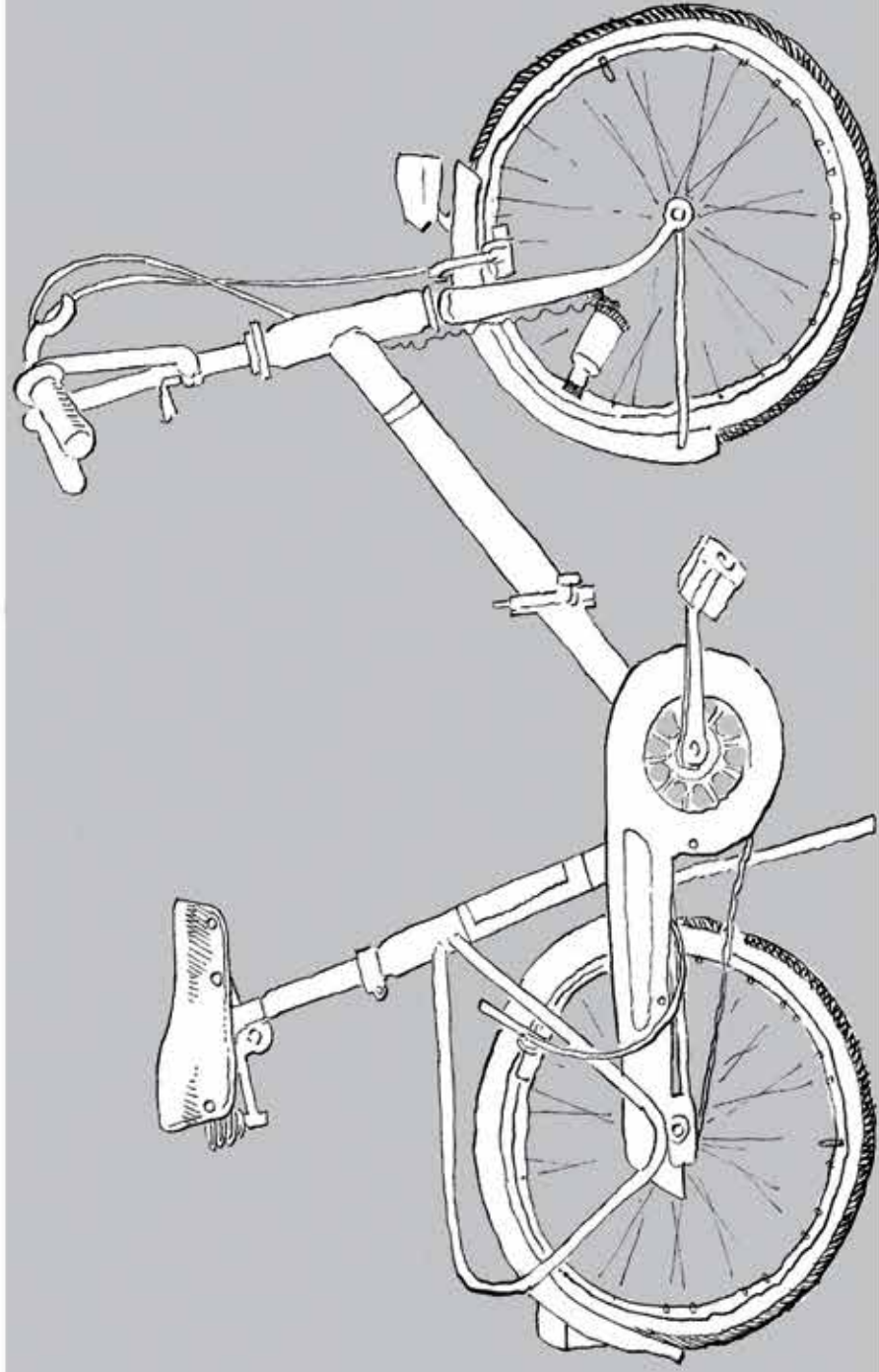
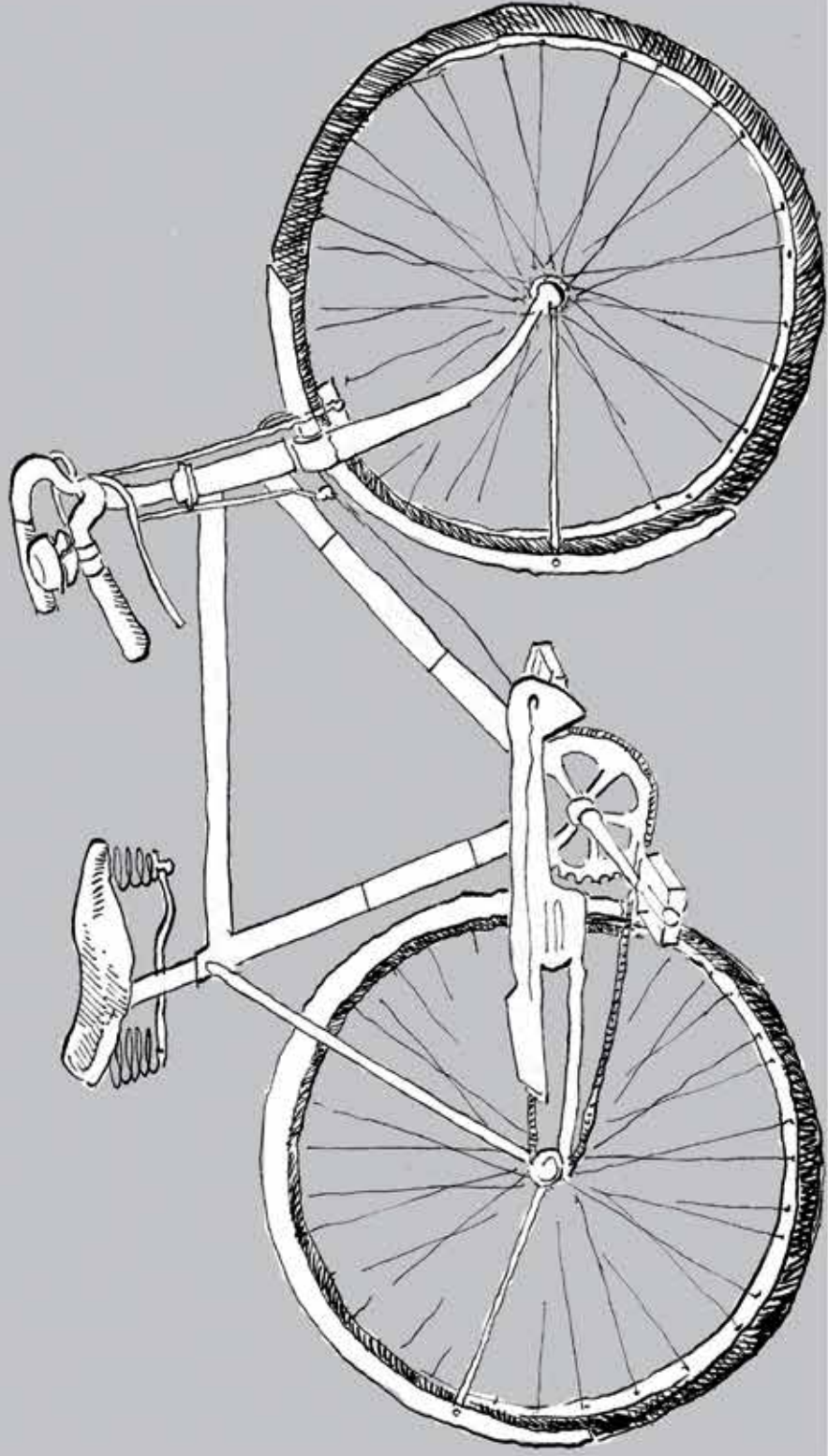

11

Eibar futbol taldea primerakua izan da beti!

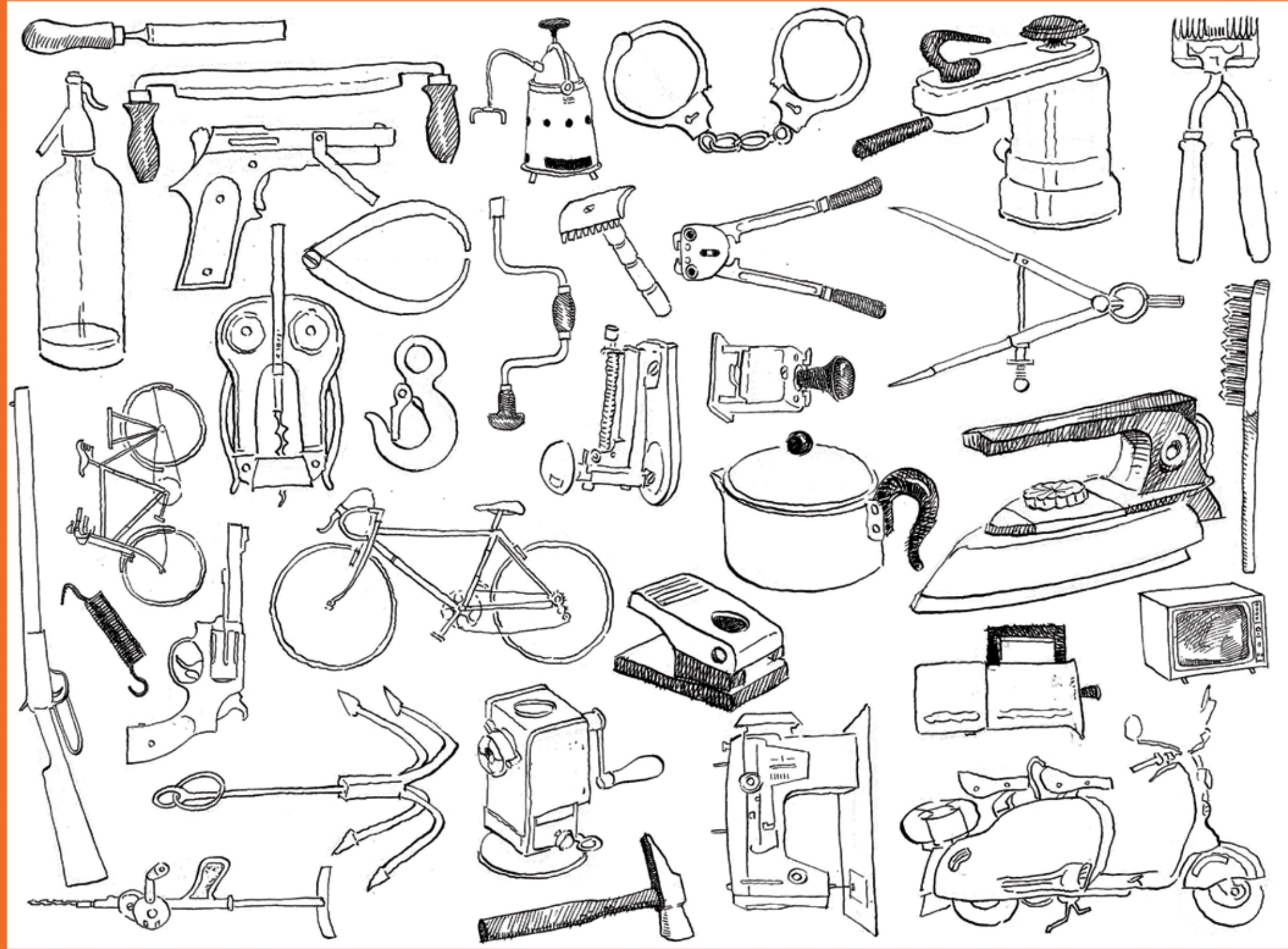
Jantzizozuez erropak jokalarixeri, hoztu aurretik!

12

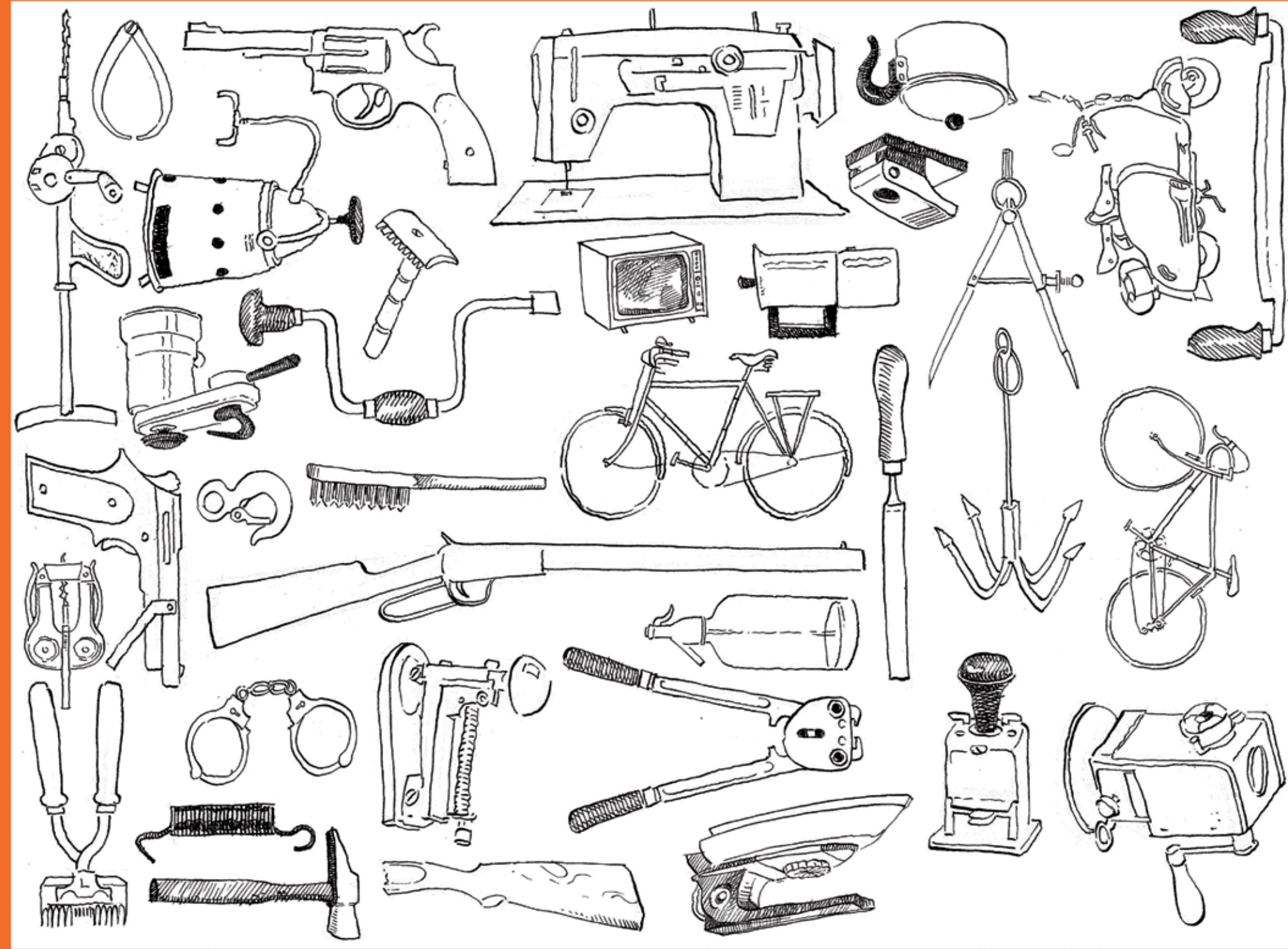
Eibarren bizikletak egitteko lantegi
mordua zeguazen.

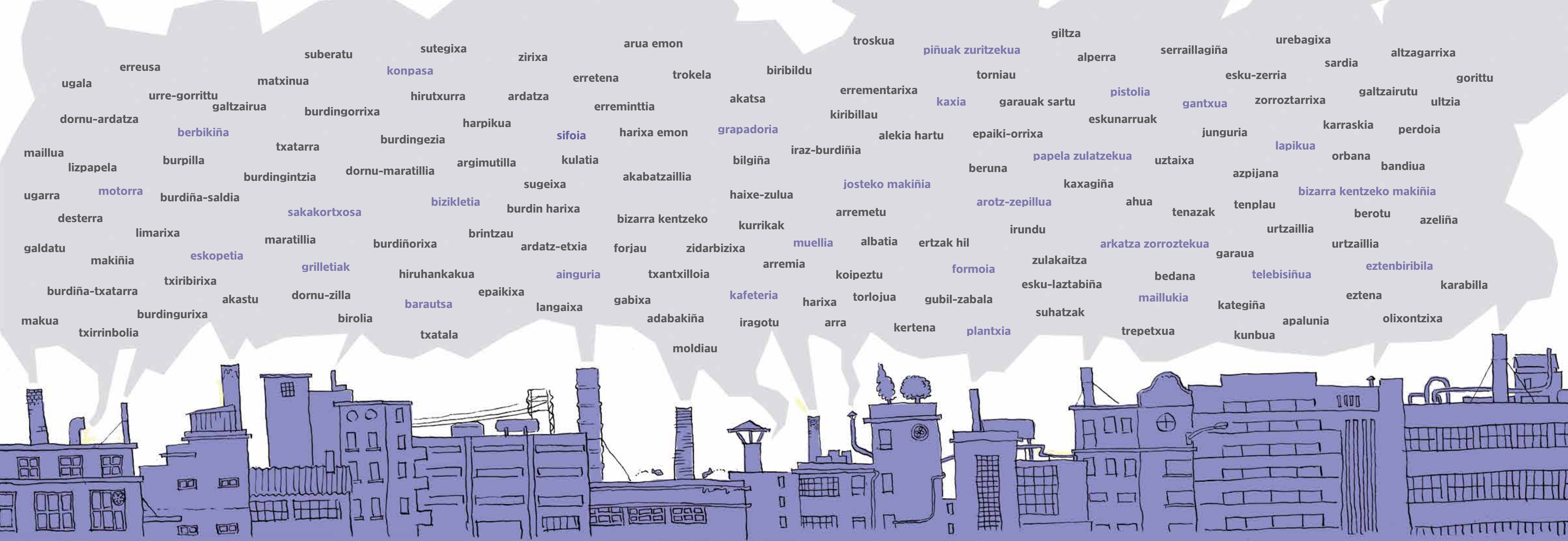
Munduan zihar zenbat jente ibili ete da
Eibarren egindako bizikletekin!

13

Honek tresna
danok Eibarren
egindakuak dira.
**la asmatzen dozun
zein ez daguan
errepikatuta.**

15

TEKNIKERREN
JAI XOTAKO
NERE LEHENGUSU-LEHENGUSIÑA
BIKIXAK
NUN ETE DAGOZ?

LAGUNDUKO
DESTAZU
TOPATZEN?

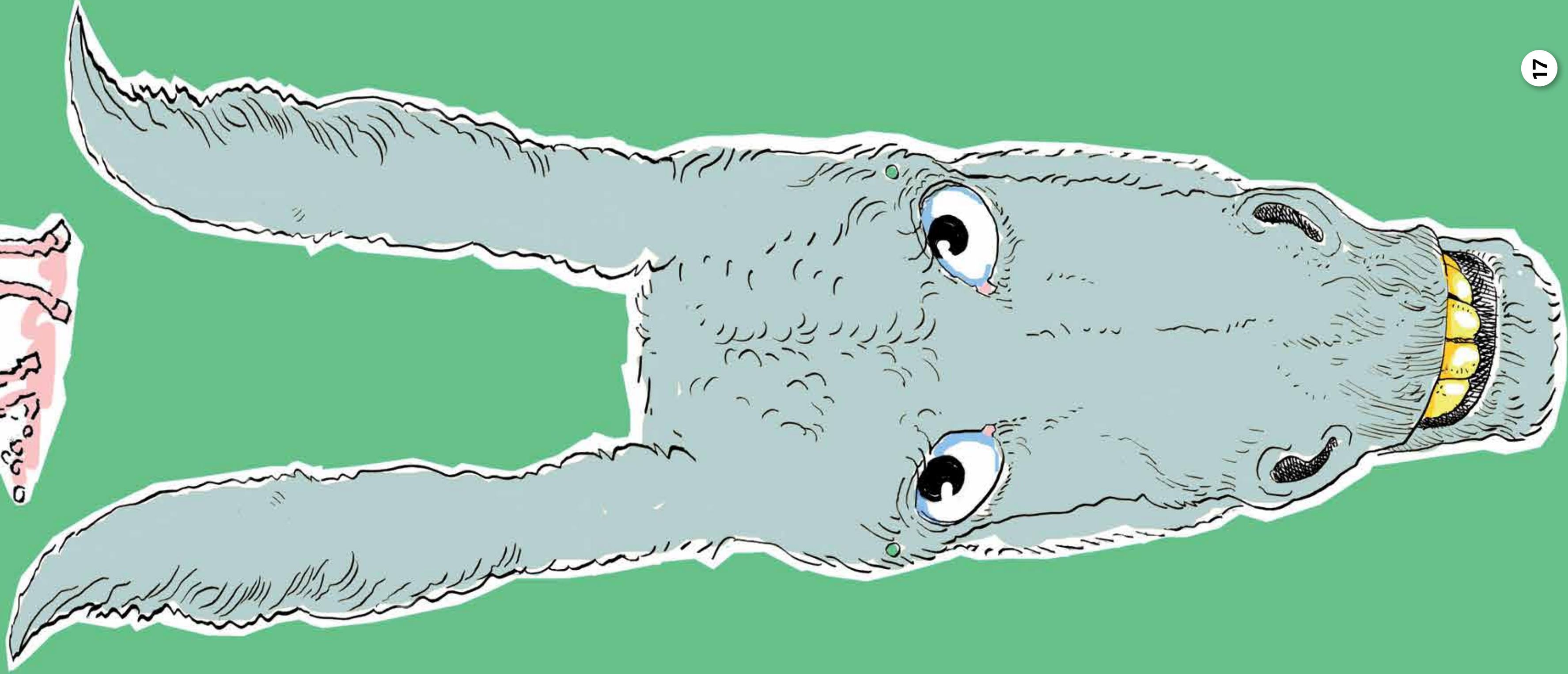
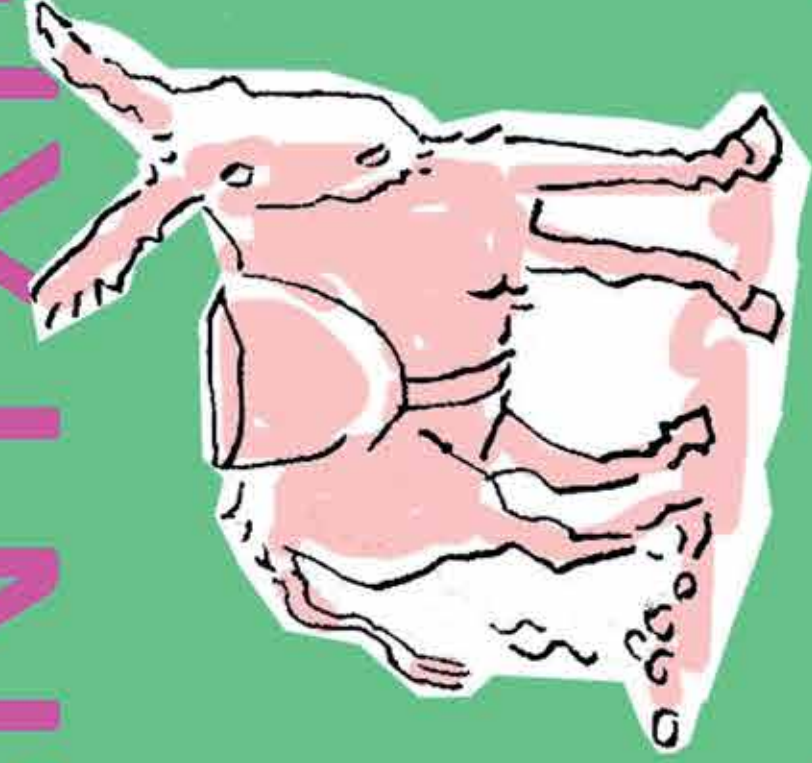

16

Pantxika Sumendixa basarrixan bizi da. Arratera juatia nahi dau, baiña ez daki zein dan bide zuzena. **Lagunduko detsazu?**

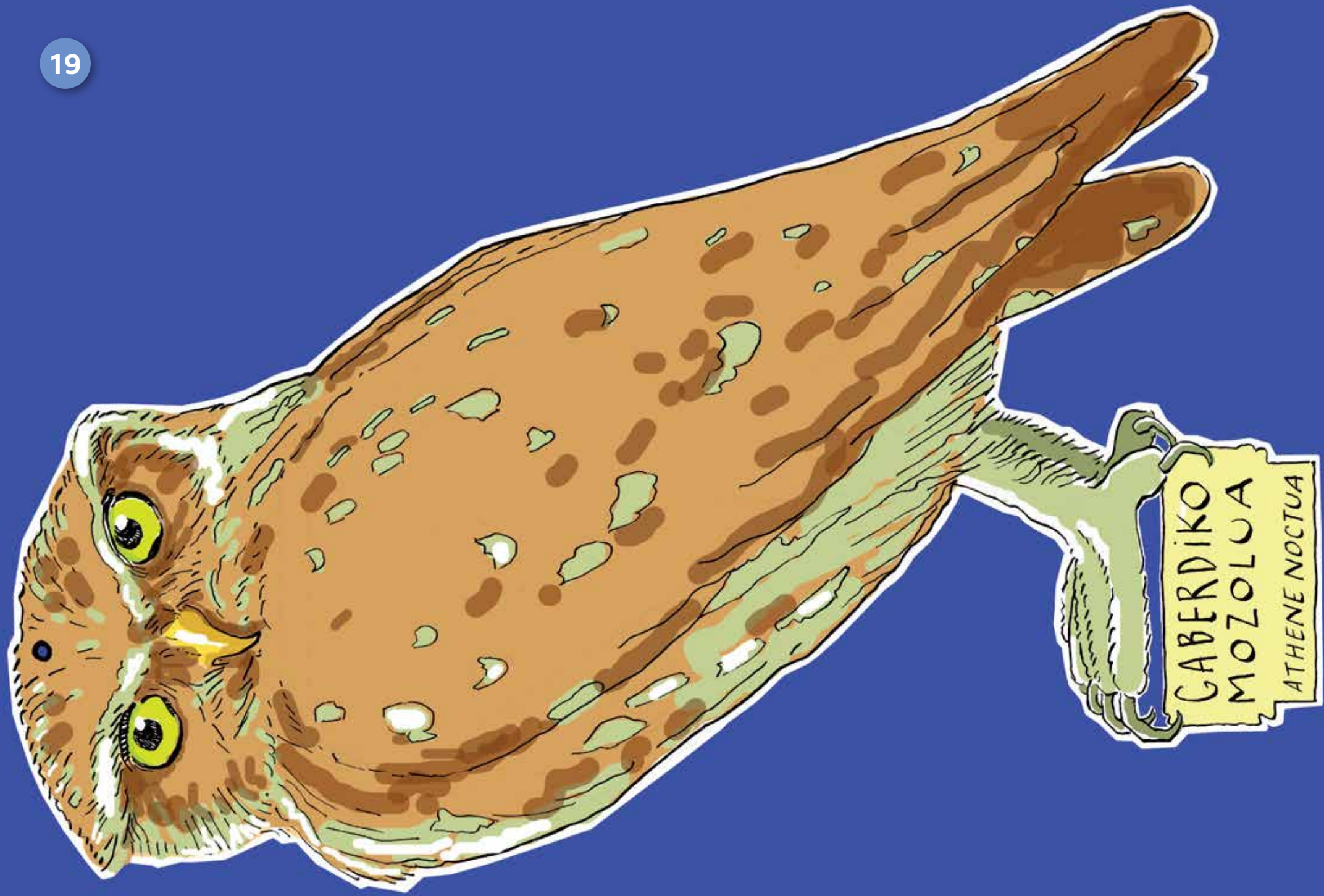
PANITXIKKA

ATXIA MOTXIA

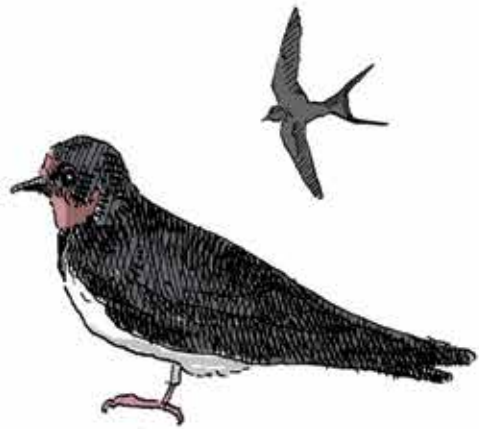
Atxia motxia perolipan
nere semea errotan.
Errotara nindoiala
topau neban asto bat,
kendu netsan buztan bat,
ipini netsan beste bat:
errota txikiak klin-klan.

Atxia motxia perolipan,
nere semea errekan.
Errekara nindoiala
topau neban erbi bat,
kendu netsan begi bat,
ipini netsan berri bat:
erreka txikiak plist-plast.

GABERDIKO
MOZOLUA
ATHENE NOCTUA

Gabeko bizilagun,
sorginen lagun.
Begi haundi,
gabeko harrapakari.
Begira-begira dago,
heguak zabal-zabal egin,
eta... zasti!
sagua harrapatzeko.

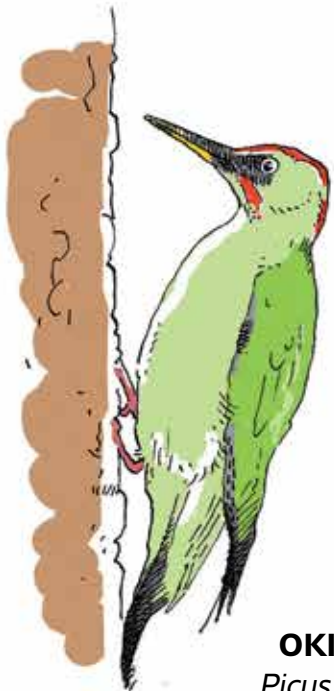
ERNARIA
Hirundo rustica

HORMATXORIXA
Passer domesticus

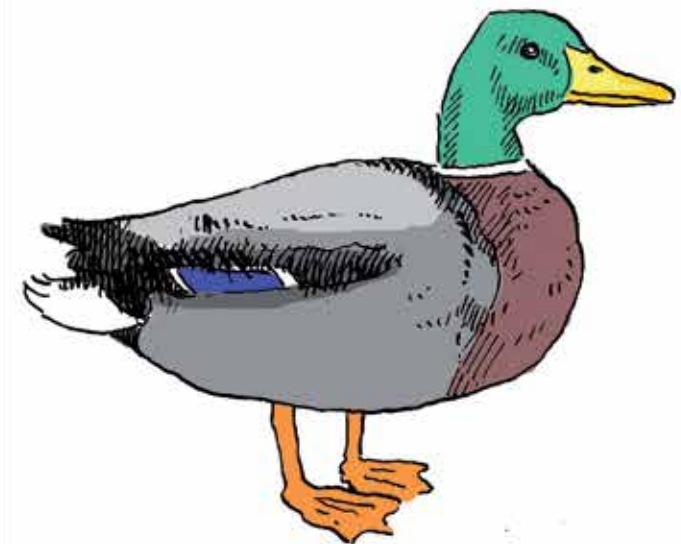
TXEPETXA
Troglodytes troglodytes

OKILLA
Picus viridis

TXITXALAPURRA
Accipiter nissus

BILIXA
Anas platyrhynchos

TXEPETXA

Txepetx txiki,
ponpoxo eta zalapartarixa.
Zertan zabiz beti sasitartian?
Zergaittik beti buztana tente?
Zergaittik beti harrapataka?

HORMATXORIXA

Txori txiki eta pottoko ederra.
Lotsabako samarra, Eibarko edozein
kale eta ingurunetan topauko dogu.
Zertan? Guk lurrera botatako ogi-apur,
pipa, gusanito eta litxarrerixak jaten.
Habixia hemen ipini, edo han ipini,
ez jako larregi ardura hormatxorixari:
teillatupe, semaforo zahar, horma
zati... Han, hamen edo edonun,
hormatxorixa beti ugari.

ERNARIA

Txorixen artian, ba ete ernaria baiño
txori ezagun eta maittagarrixagorik?
Udabarrittik urrira bittartian, Eibarko
basarri eta mendixetan ikusiko dittugu
kantu kantari, beti alai, beti jostalari.
Eta neguan? Eibartik alde egin eta
Afrikara, Zaire, Kamerun eta inguruko
herrialde misterioetsuetara. Hango
baztarrak be euren txorrotxiuekin
alaitzera.

BILIXA

Bili-bili dabil bilixa ibili.
Bili, paitta eta ahate, gauza bera beti.
Kua-kua, kuo-kuo, badoia balan-bilin.

TXITXALAPURRA

Basarri ataixan oillarra kukurruka.
Eta oilluen artian, txitxa txikixak
jolasian. Baiña hegazti baten keriza
bildurgarrixa agertu da! Txitxalapurra!
Hantxe dator txitxa billa! Alde danok!
Ezkutau txitxalapurrak
harrapau aurretik!

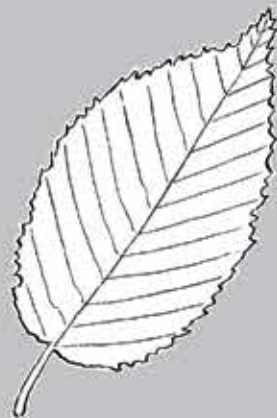
OKILLA

Ttok-ttok-ttok, ttak-ttak-ttak,...
hor dabil okilla, bere moko luze
horrekin zuhaitz-enborrak zulatzen.
Moko-luze eta mihi-luze;
gorputz berde eta buru gorri.
Txori ederragorik!
Eta zeri begira dago?
Han! Txindurrixak!
Horixe da okillentzat gozuen,
txindurri-platerkada haundi bat afaltzeko!

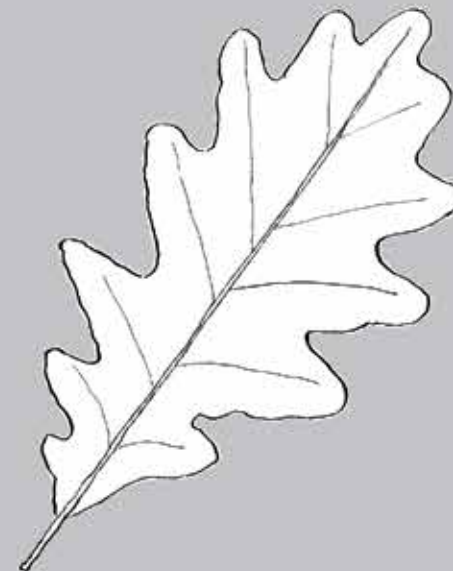

PAGUA
Fagus sylvatica

HARITZA
Quercus robur

ARTIA
Quercus ilex

GOROSTIXA
Ilex aquifolium

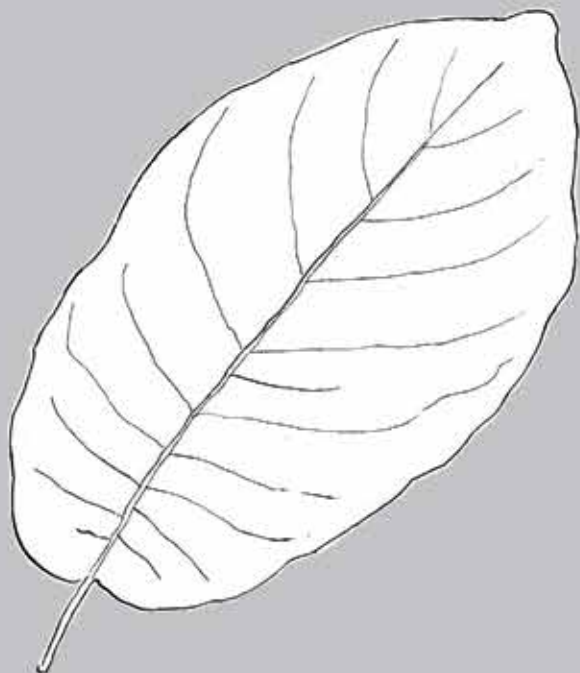

Zuhaitzen fitxak osatzia proposatzen detsugu: orrixak topau, egun batzutan sikatzen laga, eta zuhaitz bakoetxan orrixa beran argazkixan atzekaldian pegau.

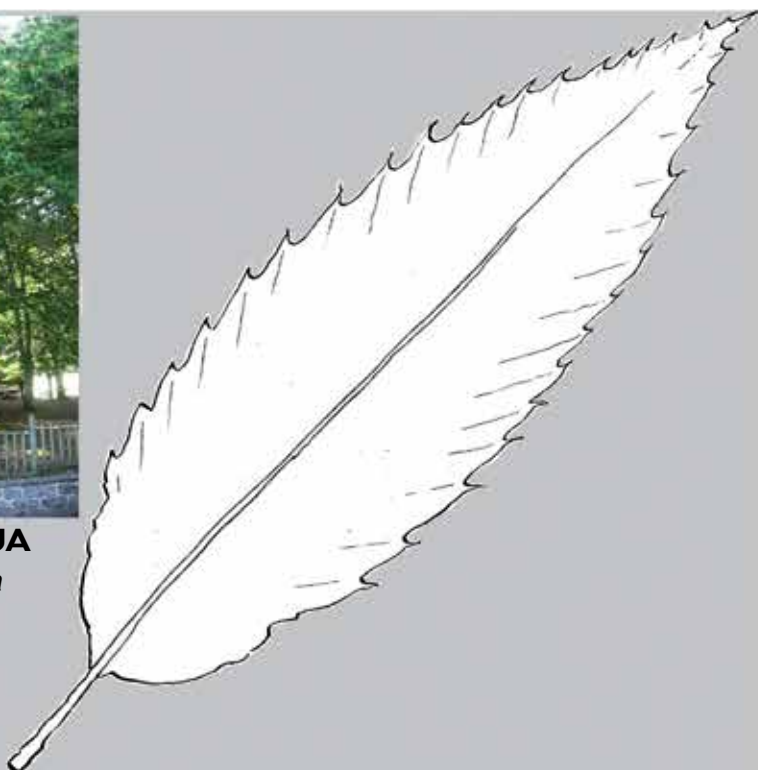
INTXAURRONDUA
Juglans regia

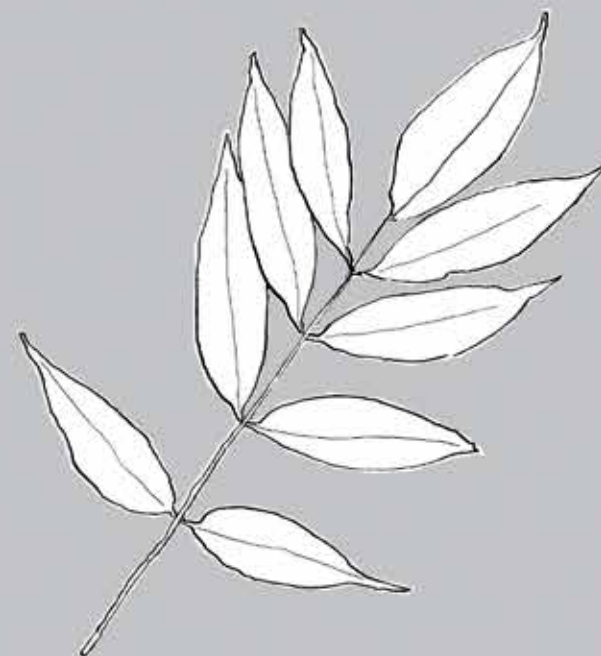
URKIXA
Setula pendula

GAZTAINONDUA
Castanea sativa

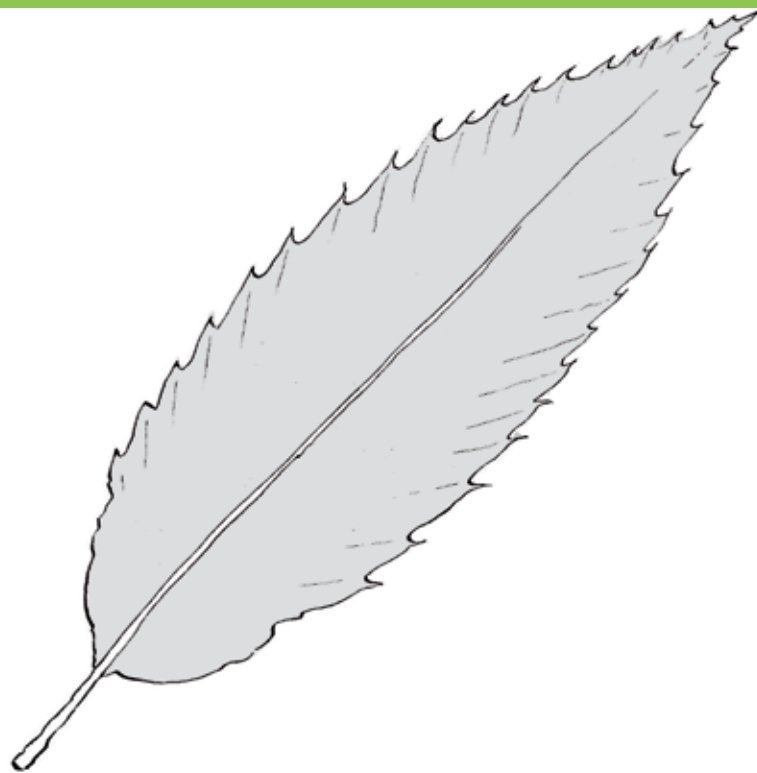

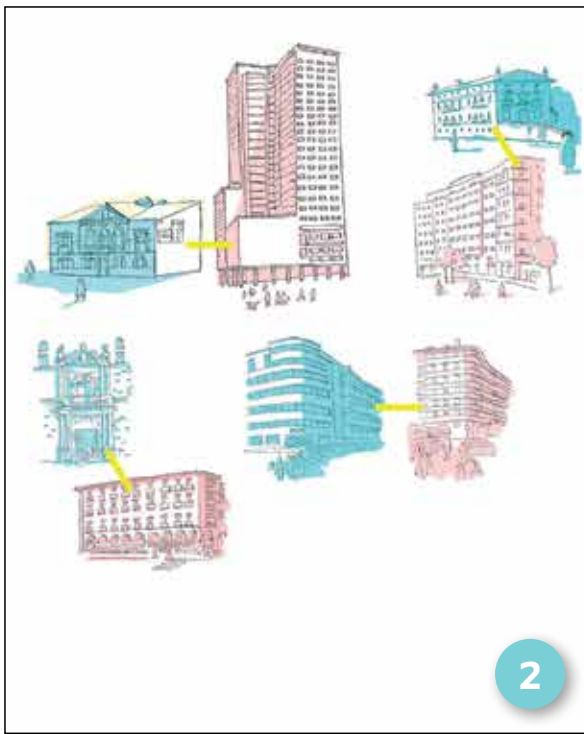
LIZARRA
Fraxinus excelsior

Zuhaitzen fitxak osatzia proposatzen detsugu: orrixak topau, egun batzutan sikatzen laga, eta zuhaitz bakoetxan orrixa beran argazkixan atzekaldian pegau.

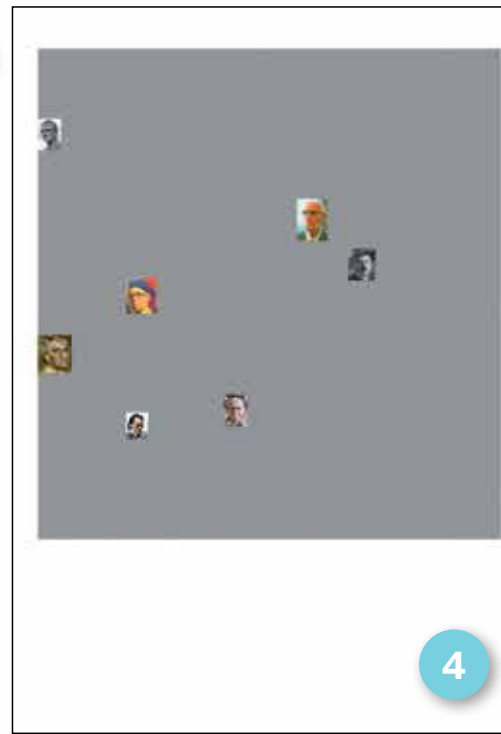

2

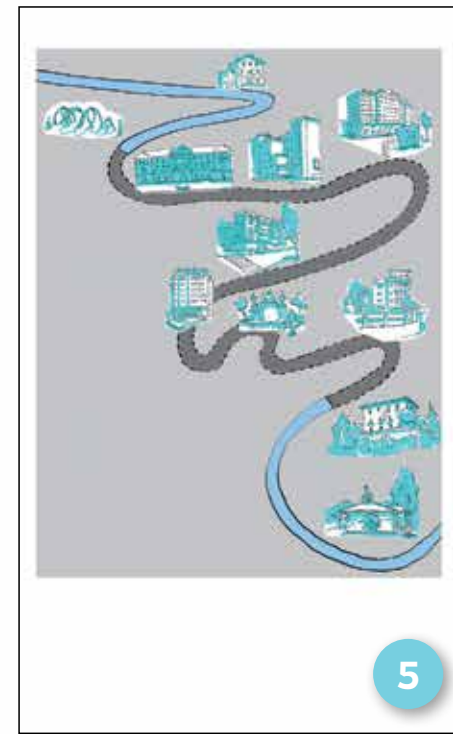

3

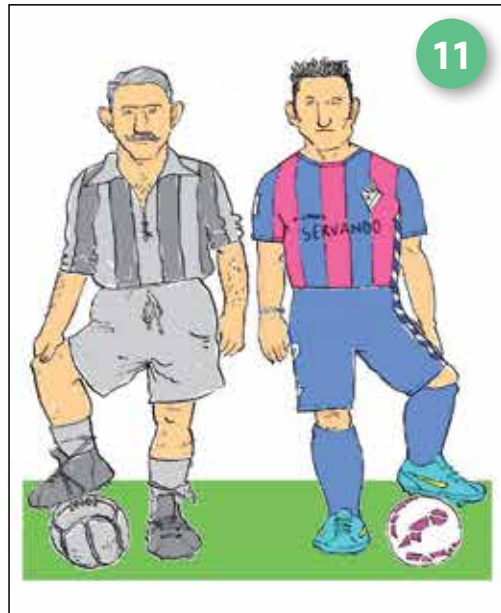
Emakumiena: Felisa Ventura: analistia; Eugenia Iriondo "La eibarresa": raketistia; Maria Magunazelaia: txirrindularixa; Toribia Narbaiza: panderojolia; Carmen Peña: andereñua; Felisa Loiola: sukaldarixa; Maria Unzueta: zesta puntako pelotarixa; Sinfrosa Larrea: jostuna; Victoria Ortuoste: argazkilarixa; Geronima Gorospe: parteria; Francisca Atxa: basarritarra; Angelita Lizarralde: kaxagiña

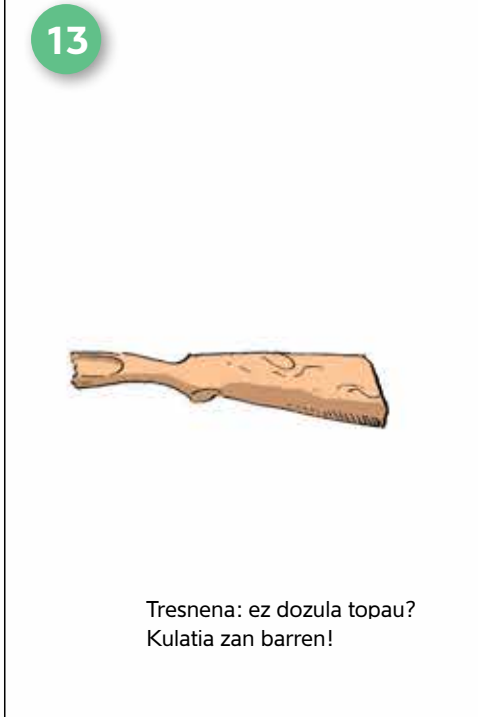
4

5

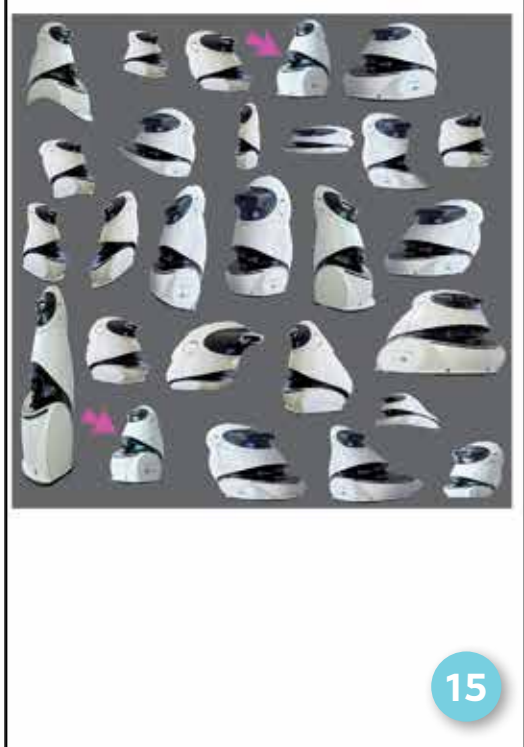

11

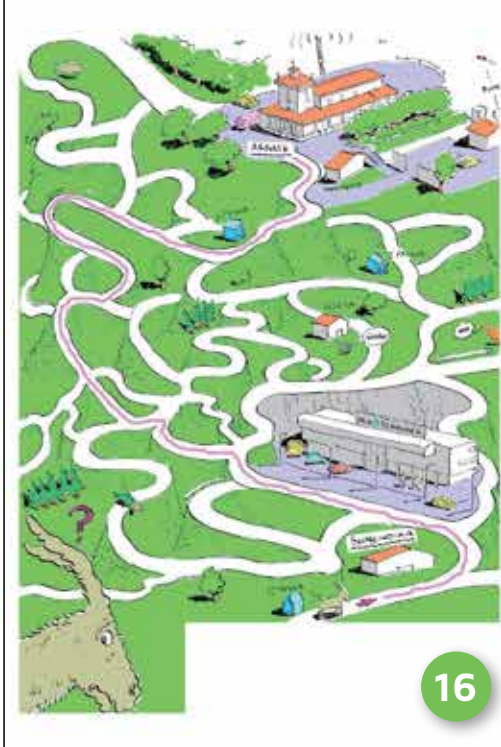

13

Tresnena: ez dozula topau?
Kulatia zan barren!

15

16

